

kes muzeumi tárgyra tett szert. Majd Demsus felé indult a kis karaván, hol Longinus római követ mauzoleumát keresik. A gör. kath. templom azonban csak római kövekből, téglákból összetakolt byzanti utánsz, melynek legnagyobb nevezetességét a bejáró fölött látható freskó képezi. A vándor-ut Alsó-Farkadin felé irányulván, ott gróf Lónyay Menyhért kastélyában találtak szíves fogadtatást. A kirándulás zárpontjaként *Hátszege*n fölolvadó ülés rendeztetett. *Kuun Géza* gróf elnöki megnyitó beszédében tájékoztatván a díszes közönséget a társulat céljairól, *Téglás Gábor* körvonalozta rögtönzött előadásban az ember kőkorszaki életét, megragadva az alkalmat, hogy ilyenmü és népviseleti czikkek gyűjtésére és adományozására buzdítsa Hátszegvidék értelmiségét. Majd *Torma Zsófia* tartott szintén rögtönözve terjedelmes előadást a hunyadmegyei peolithkori telepek leleteiről, előadását egy táblán közszemlére kifüggesztett rajzokkal illusztrálva. *Kuun Géza* gróf elnöki zárszavai után *Nemes Samu* hátszegi járásbíró s a társulat buzgó tagja fejezte ki a hallgató közönség elismerését az élvezetes előadásért.

A székely-egylet választmánya Hajós János elnöke alatt tartott ülésén az ideai nagygyűlést aug. 28-ikára, *Kézdi-Vásárhelyre* tűzte ki. E nagygyűlés egyik lényegesebb tárgyát a székely kivándorlásra vonatkozó előterjesztés fogja képezni. Háromszék megye, továbbá főispánja, alapító tagok lettek, ezenkívül több község s egyesek rendes tagok. A pénzügyminiszter megengedte, hogy az egylet céljai javára az 1882-dik évre rendezendő, nyerevényekkel egybekötött jótékonyági sorsjáték rendeztessék. Az egylet fájdalommal vette tudomásul *Takács János* alelnök váratlan halálát. Temetésén az egylet küldöttségileg képviseltette magát, ezenkívül egy szép koszorúval adózott a jeles hazafi és buzgó ügybarát emlékének.

A hírlapírói nyugdíjintézetnek közelébb a «Duna» biztosító társulat 500 frtot ajándékozott. Eddig 12,000 frt gyűlt be készpénzben az intézet tőkéjére, a megajánlott részben kamatozó összegekkel pedig 24,000 frtra megy. Az intézet pénzeinek kezelését az első hazai takarékpénztár vállalta el, s itt helyezték el az értékpapírok is. A tagsági díjából az első hóban 464 frt jött be, úgy hogy a hátralék 24 frt.

Nemzetközi földrajzi kiállítás és kongresszus Velenczében. A Velenczében jövő hó 15-én megnyíló nemzetközi és földrajzi kiállításra és kongresszusra minden nemzet részéről foly az előkészület, de mindannyi között Magyarország a legelőrehaladottabb. Dr. *Erődi Béla* kiállítási biztos a napokban tért vissza Velenczéből, hol a kiállítási termek berendezéséről intézkedett. A magyar osztály helyisége a II. emeleten három teremből áll s jóval nagyobb, mint a monarchia másik felének helyisége, mely csak két teremből áll, s ettől egészen független és önálló. A bejárat fölött, valamint minden egyes teremben, a magyar czimer és nemzeti lobogók vannak elhelyezve; a palota homlokzatán a kiállítás tartama alatt a többi közt egy díszes magyar czimer és lobogó lesz kitűzve. A kiállításra összesen 52 résztvevő jelentkezett, kik körülbelül 700 tárggyal vesznek részt, a mi máris oly nagy tömeget képvisel, hogy a 3 terem aligha lesz elegendő azok befogadására. A kongresszus már eleve népesnek ígérkezik. Magyarországból a kongresszusra eddig 18 tag van bejelentve. Tagok még mindig jelentkezhetnek György Aladár urnál, a «Hon» szerkesztőségében, hol aláírási iverk is szerezhetők. A tagsági díj 15 frank, melynek fejében a tagok vasuti kedvezményben és egyéb előnyökben részesülnek.

MI UJSÁG?

A hőség. Legalább is 30 fok árnyékban; hogy mennyi a hőség a napfényen, azt ugyan kinek volna kedve megmérni a roppant forróságban. Az utcák olyanok, mint a jól fűtött sütő kemenczék. A gránitkövezet, a házak oldalai átmelegülnek, s versenyeznek a pörkölő napfényvel, hogy minél nagyobb forróságot támaszszanak. Az aszfalt meglágyul, a faburkolat kátránya kiállhatatlan szagot támaszt. Csak a Duna nyujtana menekülést. Minden uszoda tömve van, s e deszka alkotmányok is forrókká vál-

nak; egy óráig várni vetkező kabinért, szintén csak kánikulai győtrelem. Az utcák akácjai, kis lombu juharfái fonyadtak. Az emberek napernyővel, levett kalappal, izzadt homlokkal, zsebkendővel törülközve járnak, keresve az utca árnyas tövét, s bele csapódva napernyőstül a boltok ernyőibe, melyeket jó mélyen leeresztenek, hogy a fényes, égető levegőt valamennyire visszazorítsák. Ez bizony már így tart öt nap óta, s hiába tekintünk a magas égre, eső csak nem mutatkozik. Az alkonyati órákban a városligetbe, a budai hegyek közé menekül mindenki, a hol olyan perzselt a gyepe, hogy a homokos talajt sem fedi be. Ez a nyár egyike a század legforróbb nyarának. Párisban oly nagy vízfogyasztást idézett elő, hogy zavarok támadtak, mert a vízvezető készülék nem bírta a mennyiségű vizet szolgáltatni. A jégkészlet elfogyott, s most nyakrafordít készítik a mesterséges jeget. Az élelmi cikkek tartásában is nagy a kellemetlenség, mert hus, gyümölcs hamar romlik. A hűtő italok ára felszökött. Nálunk a vízvezeték megteszi a magáét. Az igaz, hogy meleg az is, de az utcák locsolása könnyen megy, s enyhíti a nagy hőséget és leköti a port. Néhány napszúrás már fordult elő e hó 21-én. A Dunaparton egy cseléd omlott össze s a kórházba kellett vinni. A rózsá-utczában pedig egy kőműves halva rogyott le. A ki teheti, gőzhajókon utazik. Vasutakon csak kevés utas jár-ke, azok is az éjjeli vonatokon, a napnali vonatok rendszeren üresen érkeznek. Napközben az utcák is néptelenek s csak alkonyat felé áll be a nagyvárosi élénkség.

A Petőfi-szobor bizottsága ülést tartott e napokban Ráth Károly főpolgármester elnöke alatt. A szobor öntésére a müncheni ércöntő műhely, a Röhlich- és Turbein-féle bécsi intézetek és Schlick budapesti cég tettek ajánlatot; a legutáynosabbat a Turbein cég, de a bizottság hazai intézet által óhajtván végeztetni az öntést, még érintkezni fog a Schlick-féle műhellyel. A szoborra 25,800 frt gyűlt össze és a költségek 24,000 frtra rugnak. A bizottság Huszár Adolfnak, ki az öntésnél az ellenőrzést fogja végezni, 1000 frtnyi, Ybl Miklósnak pedig, ki a kőműves és kőfaragói munkálatokat fogja vezetni, 500 forintnyi tiszteletdíjat szavazott meg. Élénk eszmecserét idézett elő az a kérdés, hogy a szobrot hová állítsák. Voltaképen a Dunaparton a Heinrich-féle ház előtti tér volt kijelölve, melyet azóta beültettek. Sokan azonban alkalmasabbnak tartanak a városház tért. Végre a bizottság abban állapodott meg, hogy a Heinrich-ház előtti sétány végén helyezték el s ezt a helyet fogják a szobor számára kérni a városi hatóságtól.

Garay-ünnep Szegzárdon. Szeptember hó 4-én a Garay szülőházába Szegzárdon emléktáblát illesztettek, melynek ünnepies leleplezését a «Garay szoborbizottság», a «szegzárdi dalegylet» és a «szegzárdi önkényes tornász- s tűzoltó-egylet» rendezik, s ezzel együtt zászlószentelést tartanak. Az ünnepieségek két napig folynak s tíz pontot foglalnak magukban. Első napon érkeznek a különböző egyletek, testületek. Budapest, Pécs, Bonyhád, Dombóvár, Hőgyész, Tamási, Dunaföldvár, Paks, Kalocsa stb. lesznek képviselve. A fogadtatás ünnepies lesz, este az összes vendégek felvonulnak a Béla-térre, hol Perczel alispán a hatóság és a város nevében üdvözlőket 9 órakor a szegzárdi dalegylet szerez adót ad a zászlóanyának. — Szeptember 4-én reggel a Béla-téren gyülekeznek az összes küldöttségek, testületek és egyletek s kezdetét veszi a Garay-emléktábla leleplezése. A «Hymnus»-t éneklék, azután alkalmi beszéd lesz, végül a leleplezés és a Szózat» elnéklése. 11 órakor rövid misével indul a zászlószentelés. A misét a szegbeverések követik. Ezután közeled lesz az urodalmi vendéglőben. Este pedig dalestély és táncszüveg.

Mátyás király szülőháza. A nagy király szülőházának kicsinosítása és emléktáblával való megjelölése végett értekezlet volt e napokban Kolozsvárt, Sági László tanár elnöke alatt. A tanácskozás ki-vánatosnak találta, hogy az ódon ház, melyben jelenleg katonai laktanya van, megvásároltassék, annak stíluszerű átalakítása eszközöltessék, s abban valamely nemzeti kulturális intézmény, s leg-kivált muzeum rendeztessék be. Mielőtt az átalakítási munkálatok iránt határozni lehetne, fölkéri a városi mérnököt az épület megvizsgálására s javas-

lat tételére, Szabó Károly és Jakab Elek történetírókat pedig a születési házra vonatkozó véleményeik nyilvánítására.

A műemlékek megóvására vonatkozó törvényezik, mely ez évben lépett életbe, csupán az építészeti emlékeket veszi oltalom alá, míg az ingó tárgyak most is a külföldre vándorolhatnak, a helyett, hogy a hazai műgyűjteményeket gazdagítsák. Eddigél csak néhány lanya rendelet intézkedett a különféle leletek fölött, a nélkül, hogy a tudomány és művészet igényei meg lettek volna óva; mert ha a nemzeti muzeumnak s utána az egyetemnek kiválasztási joga volt is: sok műtárgy elkerülte ez intézeteket s ránk nézve örökre elveszett. Olasz-, Görög- és Svédországban erre nézve szigorú törvény van, s ugyanilyet nálunk is életbe kíván léptetni a kultuszminiszter, illetőleg a műemlékek megóvására vonatkozót az ingó tárgyakra is ki akarja terjeszteni. Az új törvényjavaslat érdekében már a pénz- és az igazságügyminiszterrel meg is kezdte a tárgyalásokat.

Országos könyvkiállítás. Ráth György kir. itélőtáblai tanácselnök nagyban fáradozik a deczember hóban megtartandó országos könyvkiállítás létesítésén. A napokban a vallás és közoktatásügyi miniszter megbízásából megkereste a képzőművészeti társulat igazgatóságát, hogy deczember elejétől hat hétre engedné át a kiállításra a múcsarnok termeit, kivéve természetesen azon termet, melyet a karácsonyi kiállítás fog igénybe venni. Ráth György a napokban felszólította a hazai könyvtököket, nyomdászokat és magán könyvtárakat, hogy vegyenek részt a kiállításban. A bejelentési határidő szeptember elseje; ugyanekkor fog megalakulni a kiállítási jury. A kiállított tárgyak tulajdonosai a jury határozata szerint díszesen kiállított dícsérő okmányt kapnak.

A pápai állandó színház építése befejezéséhez közeleg. Az építést a sétatéren egy részvénytársaság végezteti. Az őszre a belső berendezéssel is elkészülnek, csak a színpadi díszletek beszerzése marad hátra. Erre sorsjátékot rendeznek, s most tették közzé a felhívást a város és környék színpártoló közönségéhez, főleg a hölgyekhez, hogy nyerevénykül szánt tárgyakat, házimunkát stb. küldjenek be a helyi lap szerkesztőségéhez.

Királyi ösztöndíjak. A trónörökös egybekelésének emlékére ő felsége a monarchia műegyetemei részére ösztöndíj-alapítványokat tett. Ebből a budapestire négy 300 arany frtos ösztöndíj esik, mely már a most megnyíló tanévre kiadatik. A folyamodványok ő felségéhez intézendők s azokban fölemlítendő az intézet, hol a folyamodó megkezdni vagy folytatni akarja tanulmányát, melléklendő a születési bizonyítvány, szegénységgi bizonyítvány, mely a szülők vagyoni és családi állapotát feltünteti, az érettségi bizonyítvány, továbbá fölemlítendő, hogy az illető élvez-e más ösztöndíjat is. A folyamodványok augusztus 31-ig a cs. és kir. családi javak és alapok igazgatóságánál nyujtandók be Bécsben, a Hofburgban.

Gizella főhercegnő és a magyarok. A müncheni magyar egylet nemrég Gizella főhercegnő szonynak küldöttség által nyujtotta át az egylet évi működéséről szóló jelentést. A főhercegnő asszony igen szívesen fogadta az évi jelentés diszpéldányát át-nyujtó küldöttséget, s azon reményének adott kifejezést, hogy a következő őszszel királyi szülei társaságában hosszabb időre Magyarországra fog jöhetni.

Az ifjabb Bismarck és Lindau Pál Budapesten. Bismarck Vilmos gróf, a híres kancellár fia, ki közélebb nagyon napirenden volt Németországban egy parlamenti beszédje s az erre nyert válaszok által, e hó 19-én Budapestre érkezett. Vele jött Lindau Pál is, az ismert német kritikus és drámaíró, ki «Gegenwart» címü lapjában rokonszenvesen szokott foglalkozni Magyarországgal. Bismarck Mehádiára utazik, hol a tavalyi nyarat is töltötte. Lindau csak Budapestig kísérté, hol még eddig nem járt. A hírneves német író az írói körök igen szívesen fogadták. Másnap Hegedüs Sándor képviselővel a Svábhegyre ment, s Jókai villájában tölté a délutánt. Innen a Margit-szigetre rándult, hol írók vártak rá, s barátságos társaságban töltötte az estét a sziget felső vendéglőjében. Itt volt Pulszky Ferencz, b. Podmaniczky Frigyes, Urváry Lajos, Halász